

הכנסת העשרים וחמש

יוזם : חבר הכנסת אליהו רביבו

פ/5440/25

הצעת חוק כליאת אסירים ביטחוניים, התשפ"ה–2025

מטרה .1 מטרתו של חוק זה לקבוע כקבוצת שוויון נפרדת את אוכלוסיית האסירים הביטחוניים המוחזקים במשמורת שירות בתי הסוהר, לצורך קביעת כללים אחידים להחזקתם במשמורת, לרבות תנאי כליאה ייחודיים הנובעים מעצם העבירות שביצעו כנגד ביטחון המדינה.

הגדרות .2 בחוק זה –

"אסיר ביטחוני" – כל אחד מאלה :

(1) פעיל טרור כהגדרתו בחוק להקפאת כספים ששילמה הרשות הפלסטינית בזיקה לטרור מהכספים המועברים אליה מממשלת ישראל, התשע"ח–2018¹ ;

(2) אסיר שניתנה בעניינו החלטה של סוהר בכיר בדרגת גונדר משנה ומעלה, שמונה לכך על ידי הנציב, לאחר שעין בחוות דעת של רשות ביטחון, המעידה על מסוכנותו של האסיר לביטחון המדינה, הנשקפת מהמעשים שבגינם נעצר, הואשם או הורשע, מהתנהגותו במהלך החזקתו במשמורת, או בשל עברו, לרבות עבירות שהורשע בביצוען בעבר ;

"מנהל בית הסוהר" – כהגדרתו בפקודה ;

"הנציב" – כהגדרתו בפקודה ;

"הפקודה" – פקודת בתי הסוהר [נוסח חדש], התשל"ב–1971² ;

"פקודות השירות" – כהגדרתן בסעיף 80א לפקודה ;

"רשות ביטחון" – כל אחד מאלה :

¹ ס"ח התשע"ח, עמ' 732.
² דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 21, עמ' 459.

- (1) אגף המודיעין בשירות בתי הסוהר;
- (2) שירות הביטחון הכללי;
- (3) המוסד למודיעין ותפקידים מיוחדים;
- (4) משטרת ישראל;
- (5) אגף המודיעין בצבא הגנה לישראל;

"השר" – השר לביטחון לאומי.

3. קבוצת שוויון נפרדת
אסירים ביטחוניים המוחזקים במשמורת שירות בתי הסוהר, יוגדרו כקבוצה נפרדת לצורך קביעת אופן החזקתם במשמורת, לרבות תנאי כליאתם בבתי הסוהר.
4. כללים להגדרת אסיר ביטחוני והשגה על קביעה
הנציב יקבע בפקודות נציבות בתי הסוהר כללים הנוגעים לתהליך הגדרת אסיר ביטחוני כאמור בסעיף 2, ואופן ההשגה על כך.
5. תנאי כליאה ייחודיים
הנציב רשאי לקבוע בפקודות נציבות בתי הסוהר תנאי כליאה ייחודיים לאסירים ביטחוניים.
6. מפגש עם עורך דין
(א) על אף האמור בכל דין, אסיר ביטחוני יוכל להיפגש בכל שלושה חודשים עם שני עורכי דין לכל היותר.
(ב) תדירות המפגשים של אסיר ביטחוני עם עורך דין לא תעלה על אחת לשבוע ולפרק זמן שיקבע על ידי מנהל בית הסוהר.
7. חופשה מיוחדת
הוראות סעיף 36 לפקודה לעניין חופשה מיוחדת לא יחולו על אסיר ביטחוני.
8. ביקורים
על אף האמור בכל דין, אסיר ביטחוני לא יהיה זכאי לביקורים, ואולם השר, בהמלצת נציב בתי הסוהר, רשאי להתיר ביקורים במקרים חריגים ומטעמים מיוחדים שיירשמו.
9. ציוד
על אף האמור בכל דין, השר יקבע, בצו, את הציוד שאסיר ביטחוני יורשה להחזיק במקום המאסר.
10. שחרור מינהלי
אסיר ביטחוני לא יהיה זכאי לשחרור מינהלי כאמור בפרק ב' סימן ט'1 לפקודה.
11. שיקום
אסיר ביטחוני לא יהיה זכאי לתוכנית שיקום כאמור בסעיף 11ד לפקודה, למעט במקרים חריגים כפי שיקבע השר בתקנות.
12. הוראות מעבר
אסיר שהוגדר כאסיר ביטחוני לפי פקודות השירות ערב תחילתו של חוק זה, יראו אותו כאסיר ביטחוני לעניין חוק זה.
13. ביצוע ותקנות
השר ממונה על ביצוע חוק זה והוא רשאי להתקין תקנות בכל ענין הנוגע לביצועו.

שמירת דינים 14. בהיעדר הוראה מפורשת בחוק זה ובתקנות שהותקנו מכוחו, יחולו על האסיר הביטחוני הוראות הדין החלות על אסירים מסוגו לפי העניין.

ד ב ר י ה ס ב ר

במרוצת השנים, נוכח ההבדלים הגדולים בין אסירים ביטחוניים לאסירים פליליים, התייחסה המדינה בכלל ושירות בתי הסוהר בפרט לאסירים ביטחוניים כ"קבוצת שוויון" נפרדת באופן שהצדיק תנאי מאסר שונים, ללא שהדבר ייחשב אפליה אסורה, זאת בין היתר בשל נסיבות מאסרם, הסיכון הנשקף מהם, אורחות חייהם בבית הסוהר ואף האמצעים הנדרשים לשמירה עליהם במשמורת. למרבה הצער, הגדרת האסירים הביטחוניים כקבוצת שוויון נפרדת שימשה לעיתים נימוק למתן הטבות מפליגות לטובתם באופן שהדעת אינה סובלת, כגון בישולים עצמיים משותפים של אוכל, קבלת כמות גדולה יותר של מזון וניהול קופה משותפת לרכש חוץ על ידי האסירים. מתקפת הטרור הרצחנית בכ"ב בתשרי התשפ"ד (7 באוקטובר 2023) הובילה לשינוי מהותי בתנאים של אסירים ביטחוניים מתוך הבנה כי למדינת ישראל יש את הזכות ואף החובה להתייחס אחרת למחבלים אשר פועלים להשמדתה וכי, ככלל, הם אינם בני שיקום. מדינת ישראל אינה יכולה עוד לגדל בבתי הכלא את דור המנהיגות הבא של אויביה. הצעת חוק זו קובעת חקיקה ייחודית לאסירים ביטחוניים, לרבות קביעתם כקבוצת שוויון נפרדת ומתן אפשרות לקבוע תנאי כליאה שונים. יודגש כי אין באמור כדי לפגוע בחובה של מדינת ישראל לספק לאסירים הביטחוניים תנאים בסיסיים בהתאם לדין הבין-לאומי. הצעות חוק זהות הונחו על שולחן הכנסת העשרים וחמש על ידי חבר הכנסת יצחק קרויזר (פ/5402/25) ועל ידי חבר הכנסת צביקה פוגל (פ/5439/25).

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים
והונחה על שולחן הכנסת ביום
ה' בשבט התשפ"ה (03.02.2025)